

SÖZÜN PƏRİŞANLIĞI

yaxud, Məzahir İsgəndər poeziyasında

KÜSKÜNLÜYÜN İFADƏSİ

Çoxəsrlik Azərbaycan poeziyası haqqında düşüncəyə hər zaman ön sırada duran istedadla zəhmət, mütləq, düşüncə arasında təsirlənmələrdən danışılmalıdır. Bu paralelikdən poeziyamız da nəsbini almışdır. Ədəbiyyatın yaşı söz yaranan gündən hesablanarsa, şeirin yaşı duyğu və düşüncənin yaşı qəddirdir də demək olar. **Məhz duyğu və düşüncə...**

Müasir dünyamızda duyğu və düşüncə yükü istedad və zəhmətlə birləşib, bir az da xarakterdən cəsarət əlandı şeir yaranır. Bir də metod və cərəyan, ölçü anlayışını da hesablayanda işin rəngi dəyişir. Ədəbiyyatımızda nəzəri modelə, ölçüyə, metod və ədəbi təmayüllərə, cəmiyyətə, oxucuya hesablanaraq yazılan şeirlər çoxun çoxu qəddirdir. Gerçəkdə isə şeir səmimiyyətlə yazılmalıdır. Bəli, Azərbaycanın ayrılmaz tərkib hissəsi olan Naxçıvanda da zaman-zaman poeziyanın köklü ənənələri formalaşmışdır. Bu gün Naxçıvan ədəbi mühitində maraqlı, hadisəyə çevrilən şeirlər də yazılır. Yaşının kamillik dövründə nəşr olunmağa başlayan Məzahir İsgəndər imzası da oxucuya üz-üzədir. Bu günə qədər müəllifin üç hissəli (trilogiya) "Əks-səda" romanı çap olunmuşdur. Məzahir İsgəndərin şeirlərində isə biz qayğılı ömür yükü altında bismiş kövrək duyğuların ifadəsini, eyni zamanda ömrün fərəhi, sevgisi, sevinci, kədəri, iztirabı, gözləntiləri ilə birgə bizi düşündürməyə çalışan yaradıcılıq axtarışları, eksperimentləri, iztirabları ilə qarşılaşırıq. Bəli, məhz yaradıcılıq iztirab! Bəzən kimisi dünyadan küsür, kimisindən dünya küsür, kimisi dostdan küsür, kimisi tələdən. Məzahir İsgəndərin şeirlərində küskünlüyün ifadəsi çoxdu, hətta bir oxucusu ondan bədbiniyyənin səbəbini soruşmuş və bu məqam da bəzi şeirlərin yaranmasına vəsilə olmuşdur. Əsas olan odur ki, müəllif öz qələmindən, sözdən küsməmişdir. Və yaxşı, yad-qalqan şeirlər yaranmışdır.

*Qurban olum aşuqların mərdinə,
Kimlər güldü, söylə kimin dərdinə?
Kimlər bildi Məzahirin dərdi nə?
Bilməyəndən, bilənlərdən xəbər ver.*

Bu şeirlərin bir özünəməxsusluğu da odur ki, bir çox nümunədə (əksər) əzəli bəndin bir misrası ilə sonrakı bənd başlayır, ya da şeir başlanan misrayla da bitir. Bu cür zəncirvari qafiyələnmə maraqlıdır ona görə ki, bəndlərdə güclü struktur formalaşmış olur, həm də beş bəndlik şeirdə on altı həmqafiyə sözdən istifadə olunur. Onun şeirlərinin bir qismi məhz bu "boy-buxunda", bu "libasdadır". Orası çox yaxşıdır ki, müəllif bu libası öz şeirlərinə ustalıqla, çox məharətlə yaraşdırırlıq. O, özündən sözü, sözümdən özü olan, özü görünən qələm sahiblərindəndir. Ona görə də şeirlərdən Məzahiri çox yaxşı, olduğu kimi tanımaq olar.

*Özüm də bilmirəm, nəçə yaşım var,
Bir bilsəm, söyləsəm, dilim yanacaq.
Üzə görənsəm də qocadan-qoca,
Uşaqdan-uşaqam içimdə, ancaq.*

Dedik ki, onun şeirləri özünə yaman oxşayır: hərdən sakit, öz dünyasına çəkilib hər şeyə heyərtlə baxan, hərdən də dəli-dolu, səbirsiz...

*Sonu olma iztirabın, əzabın,
Kim verə ki, kimə bunun hesabın?
Ay Məzahir, sazın, sözün, mizrabın
Sorus, nədən pərişandı, pərişan?*

Nə zamansa "pərişanlıq zülfün öz qaydasıdır" - deyilmişdi. Məzahirə sözün pərişanlığını dilə gətirir. Görəsən, niyə? Bu sualın cavabını yəqin ki, onun şeirlərində tapmaq olar. Tapmaq üçün ən azından bu şeirləri oxumaq gərəkdir...

*Rafiq Babayev
Əli Həşim*